

**A T-44/02. OP., T-54/02. OP., T-56/02. OP., T-60/02. OP. és
T-61/02. OP. sz. egyesített ügyek**

**Dresdner Bank AG és társai
kontra
az Európai Közösségek Bizottsága**

„Verseny – EK 81. cikk – Megállapodás a pénzváltási tevékenység árának rögzítéséről és számlázásának feltételeiről – Németország – A jogsértés bizonyítékai – Ellentmondás”

Az Elsőfokú Bíróság ítélete (negyedik tanács), 2006. szeptember 27. . . . II - 3572

Az ítélet összefoglalása

- 1. Eljárás – Ellentmondás
(Az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata, 48. cikk, 2. § és 122. cikk, 4. §)*
- 2. Verseny – Kartellek – Vállalkozások közötti megállapodások – Fogalom
(EK 81. cikk, (1) bekezdés)*
- 3. Verseny – Közigazgatási eljárás – Jogsértést megállapító bizottsági határozat
(EK 81. cikk, (1) bekezdés)*

4. *Közösségi jog – Elvek – Alapvető jogok – Ártatlanság védelme*
5. *Verseny – Közigazgatási eljárás – Jogsértést megállapító bizottsági határozat – Bírósági felülvizsgálat*
6. *Verseny – Kartellek – Bizonyítás*
7. *Verseny – Közigazgatási eljárás – A védelemhez való jog tiszteletben tartása – Kifogásközlés – Szükséges tartalom*
8. *Verseny – Közigazgatási eljárás – A védelemhez való jog tiszteletben tartása*

1. Az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 122. cikkének 4. §-ában meghatározott ellentmondás alapján indult eljárás tárgya az, hogy lehetőséget biztosítson a bíróságnak, hogy az eljárás jogcímét kontradiktórius eljárásban újra megvizsgálja anélkül, hogy a mulasztási ítélet megállapításai kötnék. Az eljárási szabályzat ezzel ellentétes rendelkezésének hiányában az ellentmondó fél elvileg szabadon érvelhet, anélkül hogy a mulasztási ítélet indokolásának megdöntésére kellene szorítkoznia.

állapítja meg, hogy nem hagyhatja helyben a mulasztási ítéletben szereplő megállapítást, miszerint valamelyik jogalap megalapozott, később nem tud – a kontradiktórius eljárás szabályait betartva – a kereset többi jogalapjáról határozatot hozni.

(vö. 43–44. pont)

Az ellentmondás alapján indult eljárás céljára tekintettel az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 48. cikkének 2. §-ában előírt, az eljárás során új jogalapok felajánlására vonatkozó tiltás nem értelmezhető úgy, hogy az megtiltja az ellentmondó félnek, hogy olyan jogalapokat terjesszen elő, amelyekre már a védekezés szakaszában is hivatkozhatott volna. A hivatkozott cikk effajta értelmezése értelmetlen, mivel eljárási zsákutcába vezetne, amennyiben az ellentmondás megalapozott: ha az Elsőfokú Bíróság azt

2. Az EK 81. cikk (1) bekezdése szerinti megállapodáshoz szükséges és elegendő, hogy a szóban forgó vállalkozások kifejezzék azon közös szándékukat, hogy meghatározott piaci magatartást kívánjanak tanúsítani. Ami az említett közös szándék kifejezési módját illeti, elegendő, hogy kikötés formájában kifejezésre kerüljön a felek arra vonatkozó szándéka, hogy ennek megfelelően viselked-

nek a piacon. Ebből következik, hogy az EK 81. cikk (1) bekezdése szerinti megállapodásnak az ítélkezési gyakorlat által értelmezett fogalma legalább két fél közötti szándékegységet feltételez, amelynek kifejezési formája nem lényeges, feltéve, hogy hűen tükrözi a felek szándékát.

(vö. 53–55. pont)

3. Az EK 81. cikk (1) bekezdésének megsértésére vonatkozó bizonyítási eljárás tekintetében a Bizottság kötelezettsége bizonyítani az általa megállapított jogsértést, és olyan bizonyítékokat előterjeszteni, amelyek a jogilag megkövetelt módon igazolják a jogsértést megalósító körülmények fennállását.

(vö. 59. pont)

4. Az ártatlanság védelme, amely különösen az Emberi jogok védelméről szóló európai egyezmény (EJEE) 6. cikkének (2) bekezdésén alapul, az alapvető jogok részét képezi, amelyek a Bíróság ítélkezési gyakorlatának megfelelően – amelyet az Egységes Európai Okmány preambulum, valamint az Európai Unióról szóló

szerződés 6. cikkének (2) bekezdése is megerősít – a közösségi jogrendszer általános elvei közé tartoznak.

A kérdéses jogsértés jellegére és a hozzá kapcsolódó szankciók súlyára és természetére tekintettel az ártatlanság védelme irányadó a vállalkozásokra vonatkozó versenyszabályok megsértésével kapcsolatos olyan eljárásokra, amelyek pénzbüntetés vagy kényszerítő bírság kiszabásához vezethetnek. Egy bírságot kiszabó határozat megsemmisítésére irányuló eljárás során ezt az elvet figyelembe kell venni. A bíróságban felmerülő bárminemű kételynek annak a vállalkozásnak a javát kell szolgálnia, amely a jogsértést megállapító határozat címzettje. A bíróság tehát nem állapíthatja meg, hogy a Bizottság jogilag megkövetelt módon bizonyította a kérdéses jogsértés fennállását, amennyiben még bármiféle kételye van e kérdéssel kapcsolatosan.

A Bizottságnak tehát pontos és egybehangzó bizonyítékokat kell nyújtania annak bizonyítására, hogy a jogsértés megtörtént. Ugyanakkor nem szükséges a Bizottság által előterjesztett minden egyes bizonyítéknak a jogsértés összes elemét tekintve eleget tennie e feltételeknek. Elegendő, ha az intézmény által hivatkozott bizonyítékok összességében értékelve megfelelnek e követelménynek.

A versenyellenes gyakorlat vagy megállapodás létezésére tehát bizonyos egybeesésekből és jelekből lehet következtetni, amelyek együttes vizsgálata egyéb összefüggő magyarázat hiányában a versenyjogi szabályok megsértésének bizonyítékát nyújthatják.

(vö. 60–63., 65. pont)

5. A versenyszabályok alkalmazásában hozott bizottsági határozatok bírósági felülvizsgálatának terjedelme tekintetében lényeges különbség áll fenn egyrészt a ténybeli adatok és megállapítások – amelyek esetleges pontatlanságát a bíróság az elé terjesztett érvek és bizonyítékok tükrében feltárhatja –, másrészt a gazdasági értékelések között. Bár az Elsőfokú Bíróság ezzel kapcsolatban a Bizottság gazdasági értékelését nem helyettesítheti a sajátjával, az Elsőfokú Bíróság nemcsak a felhozott bizonyítékok ténybeli hitelességét, megbízhatóságát és koherenciáját köteles vizsgálni, hanem azt is, hogy e tényezők olyan releváns adatok összességét alkotják-e, amelyek valamely összetett helyzet értékelésénél figyelembe veendő, illetve hogy e tényezők alkalmasak-e az ezekből levont következtetések alátámasztására.

(vö. 66–67. pont)

6. Valamely irat bizonyító erejének a versenyszabályok megsértésének megállapítása során történő megítélésakor a benne foglalt információ valószínűségét kell vizsgálni, és különösen az irat eredetét, készítésének körülményeit, címzettjét kell figyelembe venni, valamint azt, hogy az irat tartalmilag értelmes és hiteles-e.

(vö. 121. pont)

7. Azon vállalkozás védelemhez való jogának tiszteletben tartása, amely a megsértést megállapító határozat címzettje, megköveteli, hogy az érintett vállalkozásnak lehetősége legyen kifejezni álláspontját a Bizottság által állított tényállás, kifogások és körülmények valószerűségéről és jelentőségéről.

A kifogásközlésnek tartalmaznia kell a kifogások megfelelően egyértelműen megfogalmazott, akár összefoglaló jellegű leírását, hogy lehetővé tegye, hogy az érdekeltek ténylegesen megismerhessék azokat a magatartásokat, amelyeket a Bizottság kifogásol. A kifogásközlés ugyanis csak ennek a követelménynek a teljesítésével láthatja el a közösségi ren-

deletekben előírt azon feladatát, hogy a vállalkozások és a vállalkozások társulási még a Bizottság végső határozatának meghozatala előtt megismerjék a megfelelő védekezésükhöz szükséges valamennyi tényezőt.

Elviekben csupán azok a dokumentumok minősülnek elfogadható bizonyítéknak, amelyekre a kifogásközlés hivatkozik, illetve amelyeket megemlít.

8. Valamely irat csak akkor minősül terhelő dokumentumnak, amennyiben azt a Bizottság valamely vállalkozás által elkövetett jogsértés megállapításának alátámasztására használja fel. Annak megállapításához, hogy e vállalkozások védelemhez való jogát megsértették, nem elegendő, hogy a kérdéses vállalkozás bizonyítsa, hogy a közigazgatási eljárás során a megtámadott határozat valamely részében felhasznált dokumentummal kapcsolatban nem fejtette ki véleményét. Azt kell bizonyítania, hogy a Bizottság a megtámadott határozatban e dokumentumot azon jogsértés bizonyítékaként használta fel, amelyben a vállalkozás részt vett.

(vö. 155–157. pont)

(vö. 158. pont)